

Onderwerp	Geschil over het niet indiceren van kortdurend verblijf
Zorgvorm	Kortdurend verblijf
Datum	25 april 2014
Uitgebracht aan	CIZ
Soort uitspraak	Advies als bedoeld in artikel 58 AWBZ
Samenvatting	<p>Verzekerde maakte op basis van een eerdere indicatie voor tijdelijk verblijf gebruik van logeeropvang op titel van respijtzorg. Op basis van de per 1 januari 2011 gewijzigde regelgeving zijn de mogelijkheden tot logeeropvang echter beperkt. Op kortdurend verblijf bestaat namelijk alleen aanspraak als permanent toezicht op basis van actieve observatie noodzakelijk is en ontlasting van de persoon die de gebruikelijke zorg of mantelzorg aan verzekerde levert. De criteria voor kortdurend verblijf zijn daarmee zwaarder dan de criteria voor verblijf (in de vorm van een ZZP). De zorg moet dan namelijk gepaard gaan met een beschermende woonomgeving en/of een therapeutisch leefklimaat en/of permanent toezicht en een noodzaak voor een beschermende woonomgeving volstaat daarmee.</p> <p>In casu is verzekerde niet op permanent toezicht aangewezen en wijst het CIZ terecht een indicatie voor kortdurend verblijf af. Terwijl verzekerde voldoende zou hebben aan logeeropvang, zou het CIZ naar het oordeel van Zorginstituut Nederland nader met de ouders moeten overleggen over een indicatie voor verblijf. Met een ZZP in de vorm van een PGB kunnen de ouders namelijk zelf de logeeropvang inkopen.</p>

Het geschil

Het geschil betreft een 20-jarige ongehuwde bij haar ouders wonende jonge vrouw. Zij heeft twee oudere broers die niet meer thuis wonen. Beide ouders werken (vader fulltime en moeder parttime) en zijn gezond.

Verzekerde is bekend met het syndroom van Down. De laatste IQ-test is van 2001. Verzekerde behaalde toen op de Son-R een score van 51. Verzekerde heeft verder een haaraandoening (Alopecia), waardoor zij kaal is.

Verzekerde bezoekt op basis van een eerdere indicatie een weekend per maand en in de vakanties het logeerhuis Tempelberg van Ipse de Bruggen in Zoetermeer. Ze heeft daar haar sociale contacten en leert daar bepaalde praktische vaardigheden. Het logeren is voor de ouders een ontlasting omdat verzekerde niet alleen kan blijven. Zij zien het ook als een goede voorbereiding voor verzekerde om op termijn begeleid te gaan wonen.

Verzekerde heeft tot de zomer van 2013 het ZMLK-onderwijs bezocht.

Zij behoort niet tot de WSW-doelgroep en zij wil na de zomervakantie volledig naar de dagbesteding gaan. Om die reden is voor haar op 25 juni 2013 een

indicatie voor kortdurend verblijf, individuele begeleiding klasse 2 en 9 dagdelen begeleiding in groepsverband aangevraagd. Bij het kortdurend verblijf gaat het om voortzetting van de mogelijkheid om te logeren in het logeershuis.

Naar aanleiding van de indicatieaanvraag hebt u op 22 juli 2013 primair het besluit genomen om verzekerde te indiceren voor individuele begeleiding klasse 3, persoonlijke verzorging klasse 1 en 9 dagdelen begeleiding in groepsverband met vervoer. In dit primaire besluit hebt u aangegeven dat verzekerde geen indicatie krijgt voor kortdurend verblijf 'omdat de richtlijnen daarvoor zijn aangescherpt'. Verzekerde komt naar uw mening niet voor kortdurend verblijf in aanmerking, omdat zij niet is aangewezen op permanent toezicht.

Tegen dit besluit om verzekerde niet te indiceren voor kortdurend verblijf heeft de vader van verzekerde op 27 juli 2013 bezwaar gemaakt. Hij geeft in zijn bezwaarschrift aan dat verzekerde wel op permanent toezicht is aangewezen. Verzekerde kan volgens hem nooit alleen thuis worden gelaten en kan niet voor zichzelf zorgen. Zij heeft continue zorg, aandacht en aansturing nodig. Zij raakt meteen in paniek en weet niet wat ze moet doen bij onverwachte gebeurtenissen. Het logeren is het enige uitje van verzekerde zonder haar ouders. Verzekerde leert tijdens het logeren haar zelfredzaamheid te vergroten. De vader van verzekerde geeft verder aan dat hem de in uw primaire besluit vermelde aangescherpte richtlijnen niet bekend zijn.

Het bezwaar richt zich niet op de indicatie voor begeleiding en persoonlijke verzorging.

Op 22 november 2013 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden. Tijdens deze hoorzitting heeft de vader van verzekerde aangegeven dat verzekerde slechts vijf tot tien minuten alleen gelaten kan worden en dat zij niet zo nodig adequaat kan alarmeren.

Met uw conceptbeslissing van 20 december 2013 bent u voornemens om verzekerde niet te indiceren voor kortdurend verblijf, maar wel voor persoonlijke verzorging klasse 1, 9 dagdelen begeleiding in groepsverband en individuele begeleiding klasse 3. U geeft aan dat verzekerde vanwege de nodige hulp bij de toiletgang aanspraak heeft op 105 minuten en daarmee klasse 1 per week persoonlijke verzorging. U geeft verder aan dat een indicatie voor 9 dagdelen begeleiding in groepsverband passend is, omdat verzekerde vanwege haar beperkingen behoefte heeft aan dagstructuur en niet in staat is tot regulier werk en werk in WSW-verband. Verzekerde heeft daarnaast aanspraak op individuele begeleiding klasse 3 (300 minuten per week) vanwege haar behoefte aan aanvullende structuur, aan hulp bij het plannen van activiteiten, het oplossen van problemen en complexe taken en aan ondersteuning in besluitvorming.

Voor wat betreft het kortdurend verblijf geeft u in uw conceptbeslissing aan dat verzekerde als gevolg van haar verstandelijke handicap met name beperkingen heeft op het gebied van sociale redzaamheid en het psychisch functioneren en dat er geen sprake is van gedragsproblematiek. Verzekerde kan naar uw mening enige tijd alleen zijn. U geeft verder aan dat er een noodzaak is voor zorg in de nabijheid, maar niet voor permanent, continu toezicht. Naar uw mening is actieve observatie of voortdurende hulp of sturing niet nodig om de dagelijkse activiteiten uit te voeren. Op basis van het ontbreken van een noodzaak tot permanent

toezicht concludeert u dat verzekerde geen aanspraak heeft op kortdurend verblijf.

Wet- en regelgeving

In dit geschil zijn van belang de Algemene wet bestuursrecht, artikelen 9a en 9b AWBZ, artikelen 2, 4, 6, 9, 9a en 10 Besluit Zorgaanspraken AWBZ, artikel 2 Zorgindicatiebesluit, de Beleidsregels Indicatiestelling AWBZ van het ministerie van VWS, zoals voor het laatst gewijzigd op 1 januari 2013, en de CIZ indicatiewijzer versie 6.0 van januari 2013.¹

Medische beoordeling

Voor een medische beoordeling van het geschil heeft de medisch adviseur van Zorginstituut Nederland kennisgenomen van de stukken. Op basis van het dossier deelt de medisch adviseur het volgende mee.

Grondslag

De vastgestelde grondslag 'verstandelijke handicap' is juist.

De haaraandoening leidt formeel tot een bijkomende somatische grondslag, maar niet tot een andere aanspraak op AWBZ-zorg.

¹ Zie bijlage Wet- en regelgeving

Stoornissen en beperkingen

Het laatst bekende IQ is wat gedateerd, maar leidt niet tot twijfels over het functioneringsniveau. Het functioneringsniveau zoals dat in het dossier is omschreven, komt overeen met een matige tot lichte verstandelijke handicap.

Het dossier omvat scores van beperkingen bij de persoonlijke verzorging die niet consistent zijn met de gegevens van derden en de beperkingen zoals het CIZ die op dit terrein benoemt in de conceptbeslissing. De scores van 3 (volledige overname) bij de items 'zich wassen', 'in en uit bed gaan' en 'zich verplaatsen in zit- of lighouding', zijn onjuist.

Persoonlijke verzorging

De voorgenomen indicatie voor persoonlijke verzorging is juist. Het CIZ heeft de omvang ervan voldoende onderbouwd.

Het dossier omvat echter onjuist gescoorde beperkingen bij de persoonlijke verzorging.

Begeleiding

De voorgenomen indicatie voor begeleiding in groepsverband en individuele begeleiding is juist. Het CIZ heeft de omvang ervan voldoende in beeld gebracht.

(Kortdurend) verblijf

Verzekerde is een 20-jarige ongehuwde bij haar ouders wonende jonge vrouw. De ouders zijn in die situatie niet meer verplicht om een beschermende woonomgeving te bieden. Voor een verzekerde van 20 jaar is het bieden van een beschermende woonomgeving geen gebruikelijke zorg.

Bij de beoordeling van de vraag of verzekerde aanspraak heeft op kortdurend verblijf beperkt het CIZ zich uitsluitend tot de beoordeling voor toegang tot deze functie.

De criteria om voor kortdurend verblijf in aanmerking te komen, zijn zwaarder dan de criteria die gelden om voor verblijf (in de vorm van een ZZP) in aanmerking te komen.

Verzekerden komen namelijk in aanmerking voor *verblijf* als de zorg noodzakelijkerwijs gepaard gaat met een beschermende woonomgeving en/of een therapeutisch leefklimaat en/of permanent toezicht. Een noodzaak voor een beschermende woonomgeving volstaat dus om voor verblijf in de vorm van een ZZP in aanmerking te komen.

Op *kortdurend verblijf* bestaat echter alleen aanspraak als er een noodzaak is voor permanent toezicht op basis van actieve observatie en als daarnaast ontlasting van de persoon die de gebruikelijke zorg of mantelzorg aan verzekerde levert noodzakelijk is. Verzekerde kan bovendien voor maximaal 3 etmalen per week op kortdurend verblijf aangewezen zijn.

Verzekerde had eerder een indicatie voor tijdelijk verblijf. Dat het CIZ een indicatie voor kortdurend verblijf afwijst, heeft te maken met gewijzigde regelgeving. Deze afwijzing is juist, omdat verzekerde niet is aangewezen op permanent toezicht op basis van actieve observatie.

Hoewel uit de stukken blijkt dat de ouders er de voorkeur aan geven verzekerde thuis te laten wonen en te verzorgen, had het in de rede gelegen om nader te overleggen of met een indicatie voor verblijf in de vorm van een ZZP met dagbesteding ook tegemoet wordt gekomen aan de zorgvraag van de ouders.

Juridische beoordeling

De vraag die beantwoord moet worden, is of het bestreden indicatiebesluit op grond van de geldende regelgeving juist is en zorgvuldig tot stand is gekomen.

Grondslagen en beperkingen

Zoals de medisch adviseur hierboven heeft aangegeven, is verzekerde bekend met het syndroom van Down en ondervindt zij beperkingen op basis van haar ontwikkelingsniveau. Gelet hierop is Zorginstituut Nederland van oordeel dat u terecht hebt vastgesteld dat bij verzekerde sprake is van een grondslag 'verstandelijke handicap' en dat zij op AWBZ-zorg is aangewezen.

Persoonlijke verzorging en begeleiding

De voorgenomen indicaties voor persoonlijke verzorging, begeleiding in groepsverband en individuele begeleiding zijn niet in geschil. Met zijn medisch adviseur is Zorginstituut Nederland van oordeel dat deze juist zijn. U hebt in uw conceptbeslissing de omvang van deze indicaties voldoende onderbouwd. Zorginstituut Nederland merkt hierbij echter wel op dat het dossier scores van de beperkingen bij persoonlijke verzorging omvat die niet consistent zijn met uw conceptbeslissing.

(Kortdurend) verblijf

Gelet op bovenstaande beoordeling van zijn medisch adviseur is Zorginstituut Nederland van oordeel dat u terecht voornemens bent om verzekerde vanwege het ontbreken van een noodzaak tot permanent toezicht niet te indiceren voor kortdurend verblijf. Voor kortdurend verblijf kan verzekerde namelijk alleen in aanmerking komen als, naast de noodzakelijke ontlasting van de persoon die de gebruikelijke zorg of mantelzorg levert, voor maximaal drie etmalen per week permanent toezicht aangewezen is.

Van permanent toezicht is volgens de Beleidsregels sprake als een verzekerde gezien zijn zorgbehoefte aangewezen is op een omgeving die op regelmatige en onregelmatige momenten een vorm van toezicht biedt, zodat de zorgverlening goed kan inspelen op de (frequent voorkomende) al dan niet geëxpliciteerde zorgvraag. Daarnaast moet de geboden zorg op basis van actieve observatie nodig zijn en moet die als doel hebben om vroegtijdig dreigende ontsporing in het gedrag of de gezondheidssituatie te signaleren, waardoor tijdig ingegrepen kan worden en escalatie van onveilige/gevaarlijke/(levens)bedreigende gezondheids- en/of gedragssituaties voor verzekerde kunnen worden voorkomen.

Bij verzekerde in kwestie is dit niet aan de orde. Verzekerde is niet bekend met ernstig probleemgedrag of fysieke problemen waarvoor actieve observatie nodig zou zijn om gevaar af te wenden.

Verzekerde maakte op basis van een eerdere indicatie voor tijdelijk verblijf een weekend per maand en in de vakanties gebruik van de logeermogelijkheid in logeershuis Tempelberg van Ipse de Bruggen in Zoetermeer. Volgens de toen geldende Beleidsregels kon namelijk op titel van respijtzorg

toezicht in de vorm van tijdelijk verblijf worden geïndiceerd wanneer ouders die feitelijk gebruikelijke zorg op zich dienen te nemen daartoe niet in staat zijn wegens (dreigende) overbelasting die anderszins niet is op te lossen.

Met ingang van 1 januari 2011 is de regelgeving echter gewijzigd. U refereert hieraan in uw primaire besluit, maar geeft hierover geen uitleg. De wijziging houdt in dat een verzekerde aanspraak heeft op *verblijf* met samenhangende zorg (volledig verblijf) als hij langer dan drie etmalen per week is aangewezen op *een beschermende woonomgeving, een therapeutisch leefklimaat of permanent toezicht*. *Kortdurend verblijf* is sindsdien allen mogelijk als de verzekerde voor maximaal 3 etmalen per week is aangewezen op *permanent toezicht* en er daarnaast ontlasting van de persoon die de gebruikelijke zorg of mantelzorg aan verzekerde levert noodzakelijk is.

De mogelijkheden tot logeeropvang zijn daarmee beperkt tot permanent toezicht en de behoefte aan een beschermende woonomgeving geeft geen toegang tot kortdurend verblijf.

Voor verzekerde in kwestie betekent het feit dat zij niet op permanent toezicht is aangewezen, dat zij bij de herindicatie niet meer in aanmerking komt voor logeren als respijtzorg. Met zijn medisch adviseur is Zorginstituut Nederland echter van oordeel dat het in de rede ligt om nader met de ouders te overleggen of een indicatie voor verblijf met begeleiding in groepsverband ook tegemoet komt aan hun zorgvraag.

Uit de stukken blijkt namelijk dat de ouders van verzekerde er de voorkeur aan geven verzekerde thuis te laten wonen. Met een ZZP in de vorm van een PGB kan dat ook en kunnen de ouders worden ontlast doordat zij de logeeropvang dan zelf vanuit het PGB kunnen inkopen. Als u de ouders op deze wijze voorlicht, kunnen ze alsnog beslissen of ze dat wel of niet willen.

Advies van Zorginstituut Nederland

Met uw voornemen om verzekerde te indiceren voor persoonlijke verzorging klasse 1, 9 dagdelen begeleiding in groepsverband en individuele begeleiding klasse 3 is Zorginstituut Nederland het eens.

Op grond van het vorenstaande is Zorginstituut Nederland van oordeel dat uw voorgenomen beslissing om verzekerde niet voor kortdurend verblijf te indiceren juist is. Zorginstituut Nederland adviseert u om nader met de ouders te overleggen of u met een indicatie voor een ZZP in de vorm van een PGB met begeleiding in groepsverband ook tegemoet komt aan hun zorgvraag.